

ADVIES NR. 05/2008

VAN HET EUROPEES AGENTSCHAP VOOR DE VEILIGHEID VAN DE LUCHTVAART

van 29 september 2008

voor een Verordening van de Commissie houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2042/2003 van de Commissie van 20 november 2003 betreffende de permanente luchtwaardigheid van luchtvaartuigen en luchtvaartproducten, -onderdelen en -uitrustingsstukken, en betreffende de goedkeuring van bij voornoemde taken betrokken organisaties en personen

“Termijn voor het aantonen van naleving van kennis- en ervaringseisen”

DRAFT

I. Algemeen

1. Doel van dit advies is het doen van voorstellen aan de Commissie met het oog op het wijzigen van Verordening (EG) nr. 2042/2003 van de Commissie¹. Het toepassingsgebied van deze regelgevende activiteit is vastgelegd in de *Terms of Reference* (ToR) 66.004 en wordt hieronder nader omschreven.
2. Het advies is overeenkomstig het beginsel van de regelgevingsprocedure zoals vastgesteld door de raad van beheer² van het Europees Agentschap voor de Veiligheid van de Luchtvaart (hierna: "het Agentschap"), in overeenstemming met het bepaalde in artikel 19 van Verordening (EG) nr. 216/2008³ (hierna de "basisverordening").

II. Raadpleging

3. In het voorstel tot wijziging (NPA) 2007-02⁴ is een ontwerpadvies opgenomen voor een verordening van de Commissie tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2042/2003 van de Commissie. Die NPA is op 20 maart 2007 op de website van het Agentschap gepubliceerd.
4. Op de sluitingsdatum van 21 juni 2007 had het Agentschap 196 opmerkingen van 55 nationale autoriteiten, professionele organisaties en particuliere ondernemingen ontvangen.
5. Alle ontvangen reacties zijn bevestigd en opgenomen in commentaardocument (Comment Response Document - CRD) 2007-02, dat op 1 april 2008 op de website van het Agentschap is gepubliceerd⁵. Het CRD bevat niet alleen een overzicht van alle personen en/of organisaties die op- of aanmerkingen hebben gemaakt, maar ook de antwoorden die door het Agentschap zijn gegeven.
6. Twee militaire organisaties en een exploitant die actief is in het commerciële luchttransport hebben gereageerd op het CRD. De reacties van de militaire organisaties zijn gelijkaardig en tonen aan dat het hieronder beschreven mechanisme niet werd begrepen: deze wijziging stelde in feite specifiek een manier voor waarop militair onderhoudspersoneel later op de privémarkt terecht kon zonder de geldigheid te verliezen van de aanvankelijke basiskennisdemonstratie die het zou kunnen hebben uitgevoerd tijdens de tewerkstelling bij het leger. Een evaluatie van de examenvrijstellingen kan echter wel nodig zijn. De reactie van de civiele exploitant vormt een complete afwijzing van het volledige voorstel en wordt niet in aanmerking genomen, omdat het commentaar op zichzelf staat en het algemene veiligheidsvoordeel niet wordt erkend.

---

¹ Verordening (EG) nr. 2042/2003 van de Commissie van 20 november 2003 betreffende de permanente luchtwaardigheid van luchtvaartuigen en luchtvaartproducten, -onderdelen en -uitrustingsstukken, en betreffende de goedkeuring van bij voornoemde taken betrokken organisaties en personen (PB L 315 van 28.11.2003, blz. 1). Verordening laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 376/2007 van de Commissie (PB L 94 van 4.4.2007, blz. 18).

² Besluit van de raad van beheer met betrekking tot de door het Agentschap toe te passen procedures voor de opstelling van adviezen, certificeringsspecificaties en richtsnoeren (regelgevingsprocedure). EASA-besluit MB 08-2007 van 13.6.2007.

³ Verordening (EG) nr. 216/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 20 februari 2008 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels op het gebied van de burgerluchtvaart en tot oprichting van een Europees Agentschap voor de Veiligheid van de Luchtvaart, houdende intrekking van Richtlijn 91/670/EEG, Verordening (EG) nr. 1592/2002 en Richtlijn 2004/36/EG (PB L 79 van 19.3.2008, blz. 1).

⁴ Zie regelgevingsarchieven op http://www.easa.europa.eu/ws_prod/r/r_archives.php.

⁵ Zie regelgevingsarchieven op http://www.easa.europa.eu/ws_prod/r/r_archives.php.

III. Inhoud van het advies van het Agentschap

7. Op 20 november 2003 keurde de Europese Commissie Verordening (EG) nr. 2042/2003 goed betreffende de permanente luchtwaardigheid van luchtvaartuigen en luchtvaartproducten, -onderdelen en -uitrustingsstukken, en betreffende de goedkeuring van bij voornoemde taken betrokken organisaties en personen. De bepalingen van bijlage III (deel 66) beschrijven een licentiesysteem voor het certificeringpersoneel.

8. De afgifte van een bewijs van onderhoudsbevoegdheid gebeurt op basis van basiskennis- en ervaringseisen.

Daarnaast kunnen op het bewijs van onderhoudsbevoegdheid typebevoegdverklaringen worden vermeld zodra de houder voldoet aan de vereiste theoretische en praktische elementen van de typetraining.

9. Europese nationale burgerluchtvaartautoriteiten (NAA) waren van mening dat de periode gedurende dewelke de naleving van kennis- en ervaringseisen moet worden aangetoond en een aanvraag voor een bewijs of een vermelding van typebevoegdverklaring moet worden ingediend, moet worden beperkt voor zowel het basisbewijs als de typebevoegdverklaring. Dat zou garanderen dat de ervaring van recente aard is en dat de onderwerpen die werden behandeld tijdens het aantonen van de kennis niet achterhaald waren. Een dergelijke beperking bestond in het verleden in een aantal nationale systemen en zou bijdragen tot het behoud van een hoog kennis- en veiligheidsniveau.

10. De taak om een advies uit te werken om deel 66 te wijzigen en/of een beslissing om de gerelateerde AMC/GM te wijzigen, werd toegekend aan een ontwerpgroep die een analyse uitvoerde zoals hieronder omschreven. De groep bestond zowel uit leden van de industrie als uit nationale luchtvaartautoriteiten. Deze regelgevende taak werd 66.004 genoemd ("Termijn voor het aantonen van naleving van kennis- en ervaringseisen").

11. Bij het analyseren van de kwestie, concludeerde de groep het volgende:

- Wat de vereiste basiskennis betreft, bepaalt het huidige aanhangsel II bij deel 66 dat alle modules die samen een compleet deel 66-licentiecategorie of -subcategorie voor luchtvaartuigonderhoud vormen, dienen te worden afgelegd binnen een periode van vijf jaar, te rekenen vanaf het slagen voor de eerste module (behalve in het geval van modules die gemeenschappelijk zijn voor meer dan één deel 66-licentiecategorie of -subcategorie voor luchtvaartuigonderhoud waarvoor men voordien is geslaagd). Er zijn echter geen beperkingen wat betreft het aantal pogingen of de wachttijden tussen pogingen voor elke specifieke module.
- Daarnaast bestaat in de huidige voorschriften geen limiet wat betreft de toegestane termijn om een licentie aan te vragen nadat de basiskennis werd aangetoond. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om 25 jaar nadat de basiskennis werd aangetoond een licentie aan te vragen.
- Wat de basiservaringseisen betreft, en overeenkomstig de huidige 66.A.30, dient de aanvrager van een bewijs van onderhoudsbevoegdheid in het meest restrictieve geval vijf jaar praktische onderhoudservaring op functionerende luchtvaartuigen verworven te hebben indien de aanvrager geen voorafgaande relevante technische training heeft gehad. Er is echter geen limiet wat betreft de toegestane tijd om een licentie aan te vragen nadat de vereiste ervaring werd verworven. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk om een licentie aan te vragen 25 jaar nadat de vereiste ervaring werd verworven (anders dan de minimale recente ervaring die op dit moment wordt vereist).
- Wat de typetraining betreft, is op dit moment geen tijdslimiet bepaald voor:
  - Het voltooien van de typetraining.
  - Het aanvragen van een licentie zodra de typetraining is afgerond.
- De coherentie van de huidige vereiste wordt niet verzekerd aangezien de volgende aspecten niet zijn gedefinieerd:

- Welke documenten samen met de aanvraag moeten worden voorgelegd.
  - Wanneer de documenten ter staving van de aanvraag moeten worden verstuurd naar de NAA voor het verstrekken van het bewijs van onderhoudsbevoegdheid.
  - Of aan de kennis- en ervaringseisen voor zowel de basislicentie als de typebevoegdverklaring moet worden voldaan voordat de aanvraag kan worden verzonden naar de NAA.
- Bovendien wordt niet vastgelegd binnen welke termijn een volledig pakket van modules moet worden geleverd bij de aanvraag.
12. Op basis van bovenstaande analyse wordt voorgesteld om de volgende elementen in deel 66 en deel 147 op te nemen:
13. BASISKENNIS EN ERVARING: algemeen concept

- Er werd een periode van "tien jaar" voorafgaand aan de aanvraag voor een bewijs van onderhoudsbevoegdheid vastgelegd om te slagen voor alle basiskennismodules en om alle vereiste ervaring te verwerven.

Het doel is ervoor te zorgen dat de ervaring van recente aard is en dat de basiskennisyllabus waarvoor men is geslaagd niet wezenlijk verouderd is door de introductie van nieuwe technologie. Technologiewijzigingen die tijdens de periode van tien jaar plaatsvonden, worden gecompenseerd door de recente ervaring die dienst doet als veiligheidsnet.

De periode van "tien jaar" werd gekozen om rekening te houden met het "worst case scenario" van de huidige regel, waarbij een persoon (doorgaans een zelfstarter) vijf jaar nodig heeft om alle basismodules te doorlopen (huidig toegestaan maximum) en vervolgens maximaal 5 jaar ervaring moet verwerven.

Personen die een goedgekeurde basistrainingscursus bijwonen, zullen er waarschijnlijk twee tot vier jaar over doen (vier jaar in het bijzonder voor een aantal Scandinavische landen of voor militaire organisaties die hebben besloten om de deel 147-training te implementeren als deel van hun vereisten). In dat geval is de vereiste ervaring echter maar twee jaar en zou tien jaar moeten volstaan om het volledige proces te voltooien en een licentie aan te vragen.

Het moet duidelijk worden gemaakt dat, in een beginstadium, de NPA slechts zeven jaar voorstelde voor het voltooien van de basiskennis en basiservaring en het aanvragen van een licentie. Module-examens ouder dan zeven jaar hadden moeten worden herhaald. Dat werd als te restrictief beschouwd door een aanzienlijk aantal commentatoren tijdens de publieke raadpleging van de NPA, die voorstelden om de limiet op te trekken naar tien jaar, waarbij rekening wordt gehouden met diverse factoren, zoals:

- de militaire dienst;
- de moeilijke combinatie van studeren en werken op hetzelfde moment;
- sommige situaties van langdurige ziekte/verwonding (in sommige gevallen opgelopen tijdens het werk);
- de introductie van een wachttijd van één jaar na drie opeenvolgende gefaalde pogingen alvorens een examen opnieuw te mogen afleggen (zie hieronder).

De commentatoren waren ook bezorgd over de noodzaak om alle vervallen modules te herhalen. Dat gold ook voor militaire organisaties die hebben besloten om deel 147-training te implementeren als onderdeel van hun vereisten aangezien zij moeilijkheden zouden ondervinden met het behoud van hun personeel (zij die geen deel 66-bewijs hebben) aangezien ze gedwongen zullen worden om het leger te verlaten voor het einde van de periode van tien jaar om de nodige ervaring te verwerven in burgerluchtvaartonderhoud. Die organisaties zouden in dat geval overwegen om deel 147 geen onderdeel te laten uitmaken van hun training, wat

niet in overeenstemming zou zijn met de doelstellingen van basisverordening EG nr. 216/2008 die het bevorderen van de communautaire regels aanbeveelt. Het uiteindelijke voorstel, zoals verder in dit advies wordt beschreven, vereist geen herhaling van de modules ouder dan tien jaar. Vrijstellingen moeten echter worden toegestaan door de bevoegde instantie na onderzoek van de wijzigingen in de basiskennissyllabus (aanhangsel I bij deel 66) gedurende de afgelopen tien jaar.

Bijgevolg werd de vorige geldigheidsperiode van "vijf jaar" voor het voltooiën van de basiskennis opgeheven en vervangen door een geldigheidsperiode van "tien jaar" voor het behalen van zowel de basiskennis als de ervaring voorafgaand aan de aanvraag van een bewijs van onderhoudsbevoegdheid.

14. BASISKENNIS: verlenen van vrijstellingen

- Zoals hierboven vermeld, stelt onderhavig advies voor om de modules die de limiet van tien jaar overschrijden niet automatisch als vervallen te beschouwen zodat de bevoegde instanties kunnen evalueren of de basiskennissyllabus in die periode is gewijzigd, en de gepaste vrijstellingen kunnen verlenen voor de modules, submodules, items die niet werden gewijzigd. Daarom moeten sommige modules, submodules of items mogelijk worden herhaald wanneer ze werden gewijzigd met betrekking tot de huidige eisen van aanhangsel 1 bij deel 66.
- Het huidige aanhangsel II bij deel 66 (examen van de basiskennis) sloot modules 1, 2, 3 en 4 uit van een tijdslimiet wegens hun algemene aard en het feit dat geen wijzigingen worden verwacht na verloop van tijd. Die bepaling is niet meer nodig, omdat dit probleem zal worden behandeld door de bevoegde instanties bij de toekenning van vrijstellingen. Voor de modules die niet werden gewijzigd, zal een volledige vrijstelling worden toegekend.

Dit mechanisme wordt nu beschreven in 66.A.25 (b) en 66.B.405.

- Om vrijstellingen te verwerven, moet de aanvrager een formele aanvraag indienen bij de bevoegde instantie die een geschreven bevestiging zal uitreiken van de toegekende vrijstellingen.

15. BASISKENNIS: geldigheid van de vrijstellingen

- De evolutie van de basiskennissyllabus, zoals beschreven in aanhangsel I bij deel 66, moet tevens in overweging worden genomen voor een kwalificatie, een diploma, enz. wanneer de bevoegde instantie de vrijstellingen bepaalt en bijwerkt. Op die manier kan worden gegarandeerd dat de kennis van de aanvrager aangepast blijft aan de huidige technologie.

Als gevolg zullen alle vrijstellingen (voor vervallen modules en voor andere kwalificaties/diploma's) nu na tien jaar vervallen. De aanvrager kan echter een nieuwe aanvraag tot vrijstelling indienen op basis van een nieuwe vergelijking tussen de originele training en het huidige aanhangsel I bij deel 66. Er werd een nieuwe paragraaf 66.B.410 toegevoegd met betrekking tot de geldigheid van examenvrijstellingen.

Deze wijzigingen houden in dat de revisie van de overeenkomstige rapporten van examenvrijstelling die door de bevoegde instantie werden opgemaakt (zoals wordt vereist in 66.B.405(d)) niet alleen moet worden uitgevoerd na wijziging van de nationale kwalificatienorm, maar ook wanneer aanhangsel I bij deel 66 werd gewijzigd. Paragraaf 66.B.405(d) werd dienovereenkomstig gereviseerd om dit proces beter te weerspiegelen.

16. TYPETRAINING EN TYPE-EXAMENS

- Er wordt een termijn van "drie jaar" ingevoerd om te voldoen aan de theoretische en praktische elementen van een typetraining vooraleer een aanvraag wordt ingediend voor een vermelding van typebevoegdverklaring op het bewijs van onderhoudsbevoegdheid. Dat zal voorkomen dat:

- de aanvrager een typebevoegdverklaring krijgt op basis van, bijvoorbeeld, een 25 jaar oud cursuscertificaat;
- een cursus wordt gespreid over (theoretische en praktische elementen van de typetraining) een onbeperkt aantal jaar.
- Een soortgelijke bepaling werd geïntroduceerd voor type-examens (waarbij geen typetraining is vereist). Deze limiet van “drie jaar”:
  - verzekert een goed veiligheidsniveau;
  - is consistent met de nationale systemen van de lidstaten die van kracht waren vóór de JAA en vóór verordening (EG) nr. 2042/2003.
- Er werd een maximum van drie pogingen vastgelegd met een wachttijd van een jaar alvorens opnieuw te trainen/studeren na de derde poging voor de basismodules en voor het type-examen (waarbij geen typetraining is vereist): dat betekent dat na drie opeenvolgende gefaalde examens de aanvrager een jaar moet wachten alvorens het examen opnieuw te mogen afleggen (aanhangsel II en aanhangsel III bij deel 66).

Deze regel van “drie pogingen” is consistent met de nationale systemen van sommige lidstaten die van kracht waren vóór de JAA en vóór verordening (EG) nr. 2042/2003.

Er wordt algemeen aangenomen dat drie opeenvolgende mislukte pogingen de mogelijkheden van de cursist om voor de examens te slagen en toegang te krijgen tot dit domein in vraag stellen. Dankzij de wachttijd krijgt de aanvrager de kans om het domein waarvoor hij/zij faalde opnieuw te bestuderen en zijn/haar motivatie of mogelijkheid om te slagen te herbekijken.

Bovendien wordt, voor type-examens (waarbij geen typetraining is vereist), een wachttijd van 30 dagen vastgelegd na de eerste mislukte poging en van 60 dagen na de tweede mislukte poging. De voorgestelde wachttijden geven voldoende tijd aan de organisatie om de examens opnieuw te organiseren en bieden volgende tijd aan de kandidaat om de onderwerpen waarvoor hij/zij niet slaagde, te herhalen.

- Bovendien zal de examinerator niet worden betrokken bij de training van de kandidaat wanneer geen typetraining is vereist. Deze nieuwe vereiste garandeert de onafhankelijkheid tussen de examinerator en de docent.

Wanneer verschillende pogingen worden ondernomen, wordt het gebruik van andere examineratoren dan die aanwezig bij de vorige examens aangemoedigd.

17. AANVRAAG van een bewijs van onderhoudsbevoegdheid of van de typeaantekening op het bewijs van onderhoudsbevoegdheid

- Wanneer een aanvraag wordt ingediend voor een examen, moet de aanvrager aan de organisatie die naar behoren is goedgekeurd in overeenstemming met deel 147 of aan de bevoegde instantie een schriftelijke bevestiging geven van het aantal, de data en de examinerende organisatie van alle pogingen die gedurende de voorafgaande 12 maanden werden ondernomen. De organisatie die naar behoren is goedgekeurd in overeenstemming met deel 147 of de bevoegde instantie is verantwoordelijk voor het controleren van het aantal pogingen binnen de geldende termijnen (aanhangsel III bij deel 66, subparagraaf 4).
- Bovendien herinnert de vereiste (66.A.10(b)) er duidelijk aan dat de aanvrager ervoor verantwoordelijk is aan te tonen dat hij/zij voldoet aan alle toepasselijke kennis- en ervaringseisen voor zowel de basislicentie als de typebevoegdverklaring voordat de aanvraag kan worden ingediend bij de NAA en voor het leveren van alle toepasselijke stavende documenten bij de aanvraag.

18. ADMINISTRATIE

- De relevante eisen met betrekking tot de administratie werden uitgebreid in functie van de nieuwe termijnen voor zowel deel 66 als deel 147.

19. VERDERE ELEMENTEN

- Deze nieuwe beperkingen lijken op het bestaande mechanisme dat wordt voorgesteld door JAR-FCL 1 (§1.490 "Normen om te slagen" en §1.495 "Periode van aanvaarding"):
  - de aanvrager heeft 18 maanden om het vereiste theoretische kennisexamen af te leggen;
  - een geslaagd theoretisch kennisexamen blijft geldig voor een termijn van 36 maanden tot 7 jaar, naargelang de gevraagde licentie (CPL of ATPL) om het vereiste aantal uren vliegervaring te behalen;
  - een aanvrager moet het volledige examen opnieuw afleggen indien hij na vier pogingen niet slaagt voor een enkelvoudig examen of indien hij faalde voor alle examens in zes zittijden.
- Ter ondersteuning van de hierboven beschreven wijzigingen:
  - werd het erkenningscertificaat voor de basistraining (DEEL 147) aangevuld met de datum waarop het examen is afgelegd en de datum waarop de kandidaat is geslaagd (voor elke module);
  - werd het erkenningscertificaat voor de typetraining (DEEL 147) aangevuld met de datum waarop het examen is afgelegd en de datum waarop de kandidaat is geslaagd aangezien de start-/einddatum van de typetraining moet worden bijgehouden.

20. BEPALINGEN MET BETREKKING TOT NIET-TERUGWERKENDE KRACHT ("Grandfathering rights").

Met het oog op een rechtvaardige regeling introduceert dit advies bepalingen voor wie reeds geslaagd is voor de basiskennisexamens (voor een of verschillende modules) of typetrainingexamens of voor wie reeds ervaring heeft verworven of examenvrijstellingen heeft voor het van kracht worden van deze voorgestelde verordening:

- de basiskennisexamens waarvoor men is geslaagd en examenvrijstellingen die men heeft verkregen voor de datum van inwerkingtreding van dit advies kunnen worden gebruikt voor de aanvraag van een licentie tot tien jaar na de datum van inwerkingtreding van dit advies (nieuwe paragraaf 66.A.25(c));
- ervaring die men verworven heeft voor de datum van inwerkingtreding van dit advies kan worden gebruikt voor de aanvraag van een licentie tot tien jaar na de datum van inwerkingtreding van dit advies (nieuwe paragraaf 66.A.30(g));
- theoretische en praktische elementen van de typetraining die werden voltooid voor de datum van inwerkingtreding van dit advies kunnen worden gebruikt voor de aanvraag van een licentie tot drie jaar na de datum van inwerkingtreding van dit advies (nieuwe paragraaf 66.A.45(i)).

IV. Effectbeoordeling van de regelgeving

21. Zoals in detail wordt beschreven in de effectbeoordeling van de regelgeving in NPA 2007-02, werden de volgende opties aanvankelijk overwogen voordat de NPA werd uitgebracht:

Optie 1 – Niets doen

Voortgaan met de huidige eisen, die het volgende omvatten:

- Vijf jaar om te slagen voor alle basismodule-examens.
- Geen tijdslimiet om de typetraining te voltooien.
- Een aanvraag voor een licentie of voor een vermelding van typebevoegdverklaring kan worden ingediend ongeacht hoe lang het geleden is dat:
  - de basismodules werden voltooid;
  - de basiservaring werd verworven (behalve voor een jaar recente ervaring);
  - de typetraining of het type-examen werden voltooid.

Optie 2 – Tijdslimieten opleggen voor basismodules en typetraining om een basislicentie of typebevoegdverklaring te verkrijgen

Optie 3 – Het elimineren van alle huidige tijdslimieten

Deze optie zou de huidige limiet van "vijf jaar" voor het voltooien van alle basismodule-examens opheffen.

22. Optie 3 werd verworpen omdat ze zou kunnen leiden tot een daling van het veiligheidsniveau door de mogelijkheid om het basisexamen te voltooien over een onbepaalde termijn en een onbepaald aantal pogingen. In zekere zin zou men kunnen slagen voor het examen, zonder garantie te bieden op het gepaste kennisniveau van het hele onderwerp. Dit negatieve effect kan niet worden gecompenseerd door het economische voordeel voor het geringe aantal personen (en hun organisaties) dat een heel lange periode nodig heeft om voor de examens te slagen.
23. Op het moment dat de NPA werd uitgebracht, stelde optie 2 de volgende wijzigingen voor:
- Alle basismodule-examens (behalve 1, 2, 3 en 4) en alle vereiste ervaring moeten worden voltooid binnen een periode van zeven jaar voorafgaand aan de licentieaanvraag.
  - Modules die ouder zijn dan zeven jaar (behalve 1, 2, 3 en 4) moeten worden herhaald.
  - Examenvrijstellingen kunnen enkel worden verleend voor technische kwalificaties die werden verworven binnen een periode van zeven jaar voorafgaand aan de licentieaanvraag.
  - Typetraining en type-examens moeten worden gestart en voltooid binnen een periode van drie jaar voorafgaand aan de aanvraag voor typeaantekening op de licentie.
  - Er werden wachtperiodes vastgelegd na basis- en type-examens waarvoor men niet is geslaagd.
  - De aanwezigheid van twee examinatoren werd vereist tijdens type-examens.

Er werd gekozen voor optie 2 in plaats van optie 1 (niets doen) gezien de verhoogde veiligheid die met optie 2 gepaard gaat. De ervaring is in dat geval recent en de basiskennis en typegerelateerde kennis zijn betrekkelijk actueel.

24. Desalniettemin werden tijdens de externe raadplegingfase met betrekking tot de NPA talrijke opmerkingen geformuleerd die erop wijzen dat:
- De tijdslimiet van zeven jaar om de volledige basiskennis en basiservaring te voltooien te streng was, rekening houdend met verschillende factoren, zoals militaire dienst, de moeilijkheid om studeren en werken te combineren, langdurige ziekte, enz.
  - De eis om alle modules te herhalen die de limiet van zeven jaar overschrijden, zou een zware last vormen, vooral voor militaire organisaties. Bijgevolg zouden deze

organisaties stoppen met het kwalificeren van hun personeel in overeenstemming met deel 147, waardoor ook het personeelsbestand dat beschikbaar is voor burgerorganisaties wordt gereduceerd.

25. Om al deze gevolgen te minimaliseren en tegelijk het veiligheidsniveau te verhogen, stelt de definitieve tekst van onderhavig advies voor om de volgende wijzigingen in de NPA-tekst in te voeren:

- De tijdslimiet om te slagen voor alle basisexamens, de vereiste ervaring te verwerven en een licentie aan te vragen, werd verlengd tot tien jaar. Dat geldt ook voor vrijstellingen verleend voor andere technische kwalificaties.
- De modules of vrijstellingen voor andere technische kwalificaties die de limiet van tien jaar overschrijden, worden niet automatisch als vervallen beschouwd, maar de mogelijkheid bestaat om vrijstellingen te krijgen voor een nieuwe periode van tien jaar. De bevoegde instanties zullen de originele syllabus van de kwalificatie moeten vergelijken met de huidige (deel 66, aanhangsel I) om eventuele verschillen te identificeren.
- De wachttijden tussen basis- en type-examens waarvoor men niet is geslaagd, werden verlengd.
- De aanwezigheid van slechts één examinator wordt vereist tijdens het type-examen.

Keulen, 29 september 2008

P. GOUDOU
Uitvoerend directeur